

Снимио Д. БАНДА

ВРЕМЕ ПАРТНЕРСТВА

Чини ми се да се сада коцкице постављају стратешки, на глобалном плану, и да ми врло брзо морамо да нађемо начин да на то утичемо и да се прилагодимо томе. Оно што је чињеница, то је да не постоји вечна љубав на глобалном плану између било којих земаља света – постоји само вечни интерес!

Са министром одбране Драганом Шутановцем разговарали смо, поводом сто дана рада Владе, више о плановима него о резултатима, о пројекцијама система одбране, Министарства и Војске, који треба да буду део новог одговора Србије на глобалне промене и захтеве регионалне безбедности.

Унутар система занимала су нас решења која могу допринети бољој организацији, ефикаснијем раду, али и бољем стандарду, посебно одлуке које ће скинути бреме прошлости.

Министар Шутановац је уверен у бољу будућност – система и људи у њему, а време још видљивијих резултата у опремању, јачању и партнерству са онима на које се вреди угледати, тек долази.

■ *Професионализација Војске прво је актуелно и значајно питање које не зависи само од Министарства одбране већ и од других институција друштва које треба да дају подршку том опредељењу? Како видите тај процес на друштвеном плану?*

– Идеја потпуне професионализације Војске апсолутно је у складу са модерном и савременом војском и државом и убеђен сам да друштво даје подршку таквој пројекцији војске. Али нисам убеђен да као држава на прави начин томе приступамо и

да имамо одговарајућу јавну подршку, како би заинтересовани да буду професионални војници знали где да се пријаве, које су предности, шта доноси тај позив, какве су бенефиције...

Предстоји нам велики посао. Осим уређења система изнутра, мора да се уради добар ПР и добра комуникација и са медијима, и са невладиним сектором, интелектуалцима... Поред Министарства и Војске, неопходна је подршка Владе, председника, јавног сервиса, медија, невладиног сектора, цркве... Има много субјеката који треба да направе синергију позитивне енергије, да свима буде јасно и због чега то радимо и на који начин се то ради.

■ Рок је 2010. година?

– Што се тиче Министарства и Војске оптимиста сам да ћемо испунити рок и бити апсолутно спремни.

■ Остаје ли могућност служења војног рока онима који то желе?

– Добро дошли су сви који желе да буду војници и након потпуне професионализације. Убеђен сам да има младих људи који желе да пробу обуку, да се увежбају у појединим војним вештинама, и да ће им то искуство бити корисно у животу.

Вероватно би један део њих и остао у Војсци Србије. Таква пракса и у другим земаљама постоји.

■ На реду је нова организација и систематизација у Министарству одбране. Каква је замисао новог министарства, шта ће се мењати, организационо, кадровски, бројчано...?

– Желим да урадим организацијске промене које ће нас довести до тога да наше министарство буде у стандарду министарства оних земаља којима ми тежимо. Чињеница је да сада однос војних лица и цивила у Министарству није какав би требало да буде, а подсећам да је за државу и друштво изузетно скупо упошљавати војна лица на положаје које могу да обављају цивили.

Сваки цивил који ради у Војсци Србије има своју коначну цену коштања, али официри и подофицири немају. Држава је инвестирала и инвестира у ту професију да би били војници, а не да би обављали цивилне послове.

Жеља ми је да се Министарство „демитализује“, на начин и у мери колико је то логично, до нивоа који је уобичајен у развијеним војскама и министарствима.

■ Каква ће бити динамика те активности?

– Овај посао је стратешки важан, и као за сваки други стратешки посао важно је да ли је урађен квалитетно или не, а не да ли је урађен седам или петнаест дана пре или после неког задатог рока.

■ Очекујете потешкоће?

– Очекујем отпор унутар система, очекујем отпор оних који су се „ушанчили“ на поједине позиције и деценијама раде послове

за које нису школовани. Убеђен сам да ће највећи део система дати подршку. Ако погледамо како то функционише у развијеним земаљама, јасно је да досадашњи начин не може да опстане. Морам да нагласим да, уколико желимо да развијамо систем одбране и да повећамо плате, ми морамо да се мењамо, јер овако напросто није финансијски одрживо.

Значи, ми можемо да радимо као деведесетих година и да сви буду незадовољни, али опет ушукани у неке своје кабинетиће, без секирања да ће поново морати да обују чизме. Или да радимо на начин да свачије радно место буде под знаком питања, па ако га не ради квалитетно – да буде премештен на друго, где ће можда и боље да се покаже.

■ Каква је, заправо, порука те промене?

– Нико неће бити заштићен ни на једној позицији зато што је ту дуго, нити зато што у систему он ништа друго не зна да ради, а и тај посао не ради како ваља. Жао ми је свих који су навикли да деценијама долазе у топао „кабинет“, при том имају све бенефиције које имају и они који су данас у Копненој зони безбедности, у неким ситуацијама и веће, а избегавају чак и униформу да обуку.

Сигурно имамо вишак запослених, а не бих желео да буде отпуштања. Идеја је да направимо такав распоред да се официри који су неопходни Војсци врате и наставе да раде свој посао.

■ Да ли је и зато најављено бројно повећање Војске?

– Повећање је потребно пре свега зато што су ризици, изазови и претње другачији него у годинама када су прављени планови за смањење. Унилатерална декларација о проглашењу независности Косова, те неулазак Македоније у НАТО, свакако утичу на безбедносну слику региона. О томе морамо да размишљамо, а не само о безбедности унутар граница наше земље.

■ Мења се и глобални однос моћи и непосредно безбедносно окружење?

– Чини ми се да се сада коцкице постављају стратешки, на глобалном плану, и да ми врло брзо морамо да нађемо начин да на то утичемо и да се прилагодимо. Чињеница је да не постоји вечна љубав на глобалном плану између било којих земаља света – постоји само вечни интерес. Уколико не будемо умели да свој интерес уградимо у интересе земаља које су данас глобални играчи, бојим се да ћемо остати „слепи црвео“ за које нико неће имати разумевања и неће имати жељу да са нама на било који начин сарађује.

И зато је веома битно да што пре завршавамо своје обавезе према Хашком трибуналу, јер је то један цивилизацијски чин који превазилази сам однос према ратним оптуженицима. С друге стране, питање Косова и Метохије је једно веома деликатно безбедносно питање. Ми морамо да бринемо и о грађанима који живе на КиМ, и онима који живе у овом делу Србије.

БУЏЕТ

Министарство одбране је ребалансом буџета закинуто за око три милијарде динара, чиме су издвојања за Војску пала са 2,4 одсто на мање од 2,25 одсто бруто домаћег производа.

ЗАКОНИ

У ових сто дана рада Владе урађени су нацрти два закона – Закона о војној, радној и материјалној обавези и Закона о цивилној служби. У току је израда Закона о Војнобезбедносној агенцији и Војнообавештајној агенцији. Донети су и подзаконски акти којима се уређује систем одбране и тренутно је Министарство одбране највећи предлагач аката такве врсте.

РЕМОНТ

У току је ремонт пет авиона и десет хеликоптера, 36 теренских возила, одређеног броја тенкова и осталог наоружања.

НАОРУЖАЊЕ И ОПРЕМА

Србија је заинтересована да купи вишкове наоружања из Црне Горе, Републике Српске и БиХ, укључујући и авионе *ораво* и *галеб Г-4*, тренажер лета, оклопне транспортере, самоходне хаубице и разне делове за хеликоптере *камов*, који би могли да се врате у употребу, јер имају велику носивост, а првенствено би се користили за трећу мисију Војске – помоћ цивилном становништву у случају елементарних непогода и сличних инцидената.

БЕСПИЛОТНЕ ЛЕТЕЛИЦЕ

Набављено је десет беспилотних летица, које могу да служе и за војне и за цивилне сврхе, а до краја године биће расписан тендер за набавку још савременијих типова.

■ *Поновна поларизација два света, Истока и Запада, актуелизује нашу недоумицу о припадању и опредељивању, стару вековима. Куда и како даље?*

– Наша стратешка оријентација, потврђена на изборима, јесте Европска унија. Јачање Русије, Америке и Кине, али и других земаља у свету, свакако је важно, али Србија се определила за пуноправно чланство у ЕУ и то је правац од кога нећемо одустати.

Поделе унутар опозиције, којима се рашчишћавају односи и међу њима у односу на ЕУ, показују да један број оних који су били против Европе на изборима, схвата да не може да иде против грађана и да они желе да промене своју политику.

■ *Недавно сте потписали Безбедносни споразум са Северноатлантским савезом. Имајући у виду укупну активност током боравка у Бриселу, сусрете и разговоре, како видите наше место у Партнерству за мир убудуће, колико ћемо искористити могућност пуне сарадње која нам се сада отвара?*

– Мислим да ћемо ми још годину, годину и по дана, имати један слободан простор у коме ће према нама, и нашој Војсци пре свега, један број земаља изражавати одређене симпатије, уз жељу да са нама сарађују, вежбају, размењују информације.

Након тог времена доћи једно логично питање – да ли смо ми партнери или нисмо? Да ли смо ми партнери само приликом вежбања и у билатералним односима, или смо партнери и кад дође до потребе очувања глобалног мира у свету? И да ли ћемо ми, заједно са нашим партнерима, учествовати у операцијама које треба да омогуће да се безбедност у свету одржи, односно да се спречава дестабилизација.

Наиме, идентично су реаговали и председник Буш, после 11. септембра у Њујорку, и председник Русије Путин, после терористичког напада у Беслану, када су рекли да ће штитити своје интересе и безбедност својих грађана ма где они били угрожени.

Безбедносно, свет постаје „глобално село“. Не можете безбедносно изоловати ниједну земљу на свету, ма колико она била јака, моћна и стабилна. Безбедносна угрожавања постала су транснационална и прекогранична, и уколико тамо где настаје не сасечете опасност у корену, онда кад нарасте и дође до ваших главних градова, онда то постаје тешко решиви проблем.

Зато ће питање јесмо ли заиста партнери бити круцијално. Мислим да ће тада већ бити кристално јасно свима да је управо то још педесетих и шездесетих година Јосип Броз врло добро знао. У време када смо били најутицајнији међу несврстаним, имали смо веома јаку и важну спољну поли-

тику, а тадашња ЈНА била је важан чинилац мира и безбедности у свету, где год да се појавила.

■ *Хоћемо ли, дакле, превазићи тај наш политички проблем?*

– Мислим да ће та врста популизма врло брзо проћи. Опозиција је показала да нема визију развоја Србије и путног правца којим би требало да крене, а да грађани на крају тог пута имају бољи живот.

Управо поделе унутар опозиције показују да оно што је пропагирано с њихове стране на изборима није жеља већине грађана.

Уколико је неким у 21. веку једини ослонац Светосавље и Косовски бој, онда они не могу бити ни релевантни, ни рационални у вођењу државе, и свакако им грађани неће дати подршку.

■ *Како гледате на војну неутралност?*

– Постоје земље у свету које су веома утицајне, а војно су неутралне. И Аустрија и Шведска су веома утицајне, а војно неутралне. С друге стране, Норвешка је чланица НАТОа, али није чланица Европске уније. Не постоји један универзални систем у коме или напредујете или назадјујете.

Ми у овом тренутку имамо одлуку парламента, која нас не спречава да у оквиру Партнерства за мир и у оквиру Уједињених нација налазимо своју улогу на глобалном плану. Нетачно је да ми, ако смо сада неутрални, не можемо да сарађујемо ни са Истоком ни са Западом. Напротив.

■ *Да ли би било политички боље да смо у НАТОу?*

– Будимо искрени. Ми смо „острво“ у НАТОу. Врло брзо ће наша земља бити апсолутно окружена снагама НАТОа са свих страна. То је неминовност и реалност, јер све земље у окружењу теже да се учлане у НАТО, и то ће се пре или касније десити.

Ми можда не желимо да прихватимо ту реалност, али ћемо бити у ситуацији да нас или заобилазе или да сарађујемо. Било која врста заобилажења води нас у ситуацију изолованости, коју смо имали деведесетих година, што никако не може да допринесе квалитету и бољем стандарду грађана.

Међутим, не мислим да је то питање на дневном реду. Ми сада треба да кажемо да смо једна савремена, модерна земља, па ако Аустрија може да буде војно неутрална, што не би могла да буде и Србија.

■ *Војна сарадња отвара нове могућности за проширење односа са појединим земљама. Где смо остварили посебне успехе и које су нове шансе?*

– Резултати већ нису само на војно-војном плану. Поруке коју пошаљу велике силе,

када њихови начелници генералштаба посеће Србију, није само порука нашој војсци већ је порука много озбиљнијег и ширег контекста.

После 24 године у Србији су били начелник Генералштаба Кинеске ослободилачке армије, потом и начелник Здруженог генералштаба оружаних снага САД, после 57 година. Јасне су поруке тих земаља да желе да сарађују са нама. И ако знамо да ће начелник Здруженог ГШ ОС САД практично бити једини човек који ће и даље остати на тој позицији, а очекујемо нову администрацију, онда је јасно да се жели један континуитет у сарадњи, али не само на војном плану.

Јединице Војске Србије извеле су у последња три месеца, четири вежбе. У току су припреме за још две. На полигону „Пасуљанске ливаде“ боравило је у току године више од 5.000 припадника Војске.

У овом тренутку, захваљујући у великој мери, да не кажем и пресудно, тим односима које су наша војска

и Министарство одбране изградили, ми смо неке проблеме успели да превасидимо, да не дође до ширих сукоба и на територији Косова и уже Србије. И то је једна од највећих предности те војно-војне сарадње.

Тренутак у коме наш начелник Генералштаба може да се телефоном чује са главном командујућим НАТОа, од Брисела до Напуља и Кфора, јако је важан за стабилност у региону и улива поверење много више него да смо с њима у сукобу и да немамо координацију и сарадњу.

■ *С обзиром на то да овај интервју излази поводом 100 дана рада Владе, реците нам колико се она бавила питањима система одбране и шта је на дневном реду у наредном периоду?*

– Моје искуство говори да се Влада бави пре свега проблемима, а ми смо за ових годину и по дана, као и у првих 100 дана нове Владе, показали да Војска Србије није више део проблема, већ део решења. И врло често у ситуацијама када тражим одређену помоћ добијем одговор да ми радимо добро, да имамо добар тим и да не брину о нама.

Чињеница јесте да имамо веома добар тим у Министарству. Радимо врло озбиљне реформе, и то што је највећи систем указује да треба највише времена да се он реформише. Зато ми је сада јасније зашто је мандат министра четири године. А ово је систем у коме постоје нагомилани вишедеценијски проблеми.

■ *Чини се да сте са разумевањем примилли ово закидање буџета. Да ли је то осећај реалности када је реч о односима у Влади и са новцем, или што имамо унутрашњих резерви у систему да то амортизујемо?*

– Постоје оба разлога. Значи, не можемо развијати систем одбране тако што ће војни пензионери остати ускраћени за повећање пензије, а сви други добити повећање, као што не можемо да кажемо да стамбено треба да решимо само оне који сада раде у Војсци, а заборављамо све оне који су своје одслужили и практично нас и задужили. Мислим да је то нешто што нас тера на достојанство и разумевање.

Али ме, да кажем и насмејала реченица, да смо ми највећи донатор, јер смо били штедљиви. Нисам желео да купујемо јефтине ствари, јер нисмо довољно богати, већ да штедим, па да оно што купимо буде квалитетно и за дуги низ година. Нажалост, наша

реализација буџета увек је у првих шест месеци слабија, јер се тендери одвијају по више месеци, а главна водиља приликом ребаланса била је реализација буџета.

Ако неко мисли да смо ово смањење прихватили олако, није у праву, јер смо га са пет милијарди свели на нешто више од три.

■ *Чини се као да нема довољно времена, концентрације, да као Влада или друштво решавамо неке проблеме? Пример је зграда срушеног Генералштаба у центру Београда, иако као Министарство желимо да се боље скупимо.*

– Данас Србија још није на здравим економским ногама. Ако погледам уназад до времена Зорана Ђинђића, видећемо да смо се сви ми бавили суштински важним питањима, а то су економија и привреда.

И данас је моје дубоко убеђење да Војска Србије има велики потенцијал, развојно и економски... Аеродроми Батајница и Лађевци су два пројекта који би да су заживели, већ сада доносили новац грађанима и буџету, за послили више стотина људи.

Уколико се боримо за сваки динар страних инвестиција, а не видимо да постоје капацитети и код нас, онда очигледно имамо проблем. С друге стране, слаба реализација Мастер-плана показује да они који газдују нашом имовином не мисле да је то нешто што треба брзо да се реши.

■ *Можда је Мастер-план баш пример да би морало бити више заједничке енергије, јер све је ту, пре свега имовина која чека и већ годинама пропада?*

– Па и то је један од разлога због кога мењамо систематизацију и организацију. Код нас постоји једна бирократија која је недопустива. И бирократија у Влади је у неким сегментима толико спора да је то такође недопустиво. У време брзих телекомуникација и размене информација, на неке одговоре чека се и по неколико месеци.

Просто нема разумевања и морам да кажем да наша држава одлично стоји у односу на то како се ми повремено понашамо. Колико треба страном инвеститору или грађанину да проведе на шалтерима? Више него у било којој земљи Западне Европе, које су при том много богатије.

■ *Шта даље са вишком војне имовине?*

– Нећу допустити да се наша имовина распродаје, као што нећу допустити ни да нас варају разни „бизнисмени“ или локални лидери, не желим да ико узме нашу имовину, а да заузврат не добијемо одговарајућу надокнаду. То, наравно, успорава, али идеја појединих градоначелника у Србији да на рачун Министарства они буду добри градоначелници, а ја лош министар, неће проћи.

А сада треба да размотримо да ли је моменат да се продуже оне капиталне ствари које се тренутно виде у Београду, будући да знамо да постоји светска финансијска криза и да ће много теже бити наћи средства него раније. О томе се мора стратешки размислити.

ПУШКА М-21

Са крагујевачком „Заставом“ склопљен је уговор о набавци 1.680 пушака М-21, које спадају у сам врх савременог наоружања, а један број њих већ је у наоружању јединица.

СТРЕЉАЧКО НАОРУЖАЊЕ

Уговорена је куповина више од 500 комада савременог стрељачког наоружања, између осталих и пушака „хеклер и кох“ и снајпера „сак“, за потребе припадника Специјалне бригаде.

ТЕРЕНСКА ВОЗИЛА

Кренуле су испоруке уговорених 100 теренских возила, од чега је већ испоручено 30 возила лада нива.

ЦЕПОТИНА

Најважнији инфраструктурни пројекат Министарства одбране – војна база Цепотина на југу Србије биће завршена до краја јесени и она ће бити најсавременији објекат Војске у који ће се уселити припадници Четврте бригаде.

БРОЈНОСТ

Бројно стање Министарства одбране у овом тренутку је оквирно 37.000. Од тог броја има око 29.500 професионалних припадника, док остатак чине војници на служењу војног рока. По конкурсу за пријем 1.358 професионалних војника, до сада је у састав Војске Србије примљено 706 професионалаца по уговору, а у процедури су 283. Отворен је конкурс за још 1.060 професионалних војника.

ВОЈНА САРАДЊА

У оквиру међународне војне сарадње, у сто дана рада Владе, остварено је 140 иностраних посета, од чега је девет било највишег нивоа, а 131 експертска у функцији реформе система одбране и војнонекономске

■ *Оцењујете да је решавање стамбених потреба припадника Министарства одбране и Војске Србије субвенционисањем кредитирањем пројекат за 21. век. То је, дакле, основни начин решавања тог питања, с обзиром на то да заиста велики број припадника нема стан? Колико сте оптимиста у предвиђању да ли ће менаџмент Министарства одбране успевати да услове кредитирања одржи повољним у дужем периоду?*

– Реализација целокупног *Мастер-плана* омогућила би нам да купимо једну ескадрилу вишенаменских борбених авиона. Дакле, фама о војној имовини као о нечему што је непроцењиве вредности показује да нисмо свесни времена у коме живимо. Идеја да можемо да продамо све и да решимо 22.000 стамбених проблема довела би до тога да ја не будем министар одбране него министар за решавање стамбених питања у Министарству одбране.

Пројекат стамбеног кредитирања је најздравији пројекат за младе људе у систему, а такви пројекти постоје у развијеним земљама. Не можемо рећи да то није добро, јер је то осигурило и користио успешно неко пре нас.

За првих сто дана рада решили смо 650 стамбених питања. Да је тако решавано раније, ми не бисмо били у ситуацији у којој смо данас.

Али начин на који ми то решавамо је ефикаснији и бржи и сугеришем свим припадницима Војске да погледају какав је модел за добијање кредита. Има оних који кажу да су кредити неповољни. Волео бих да неко објасни шта је неповољно када добијете кредит, купите стан, живите у свом стану, а и даље добијате увећане трошкове становања. Ако то није повољно, нека нам кажу где то има боље, па да размотримо то боље решење.

Важно је напоменути да све војске јесу конзервативне институције. Уколико још на конзервативан начин приступају они који треба да информишу официре и подофицире о томе шта су савремени трендови и на који начин треба да се решавају проблеми, онда ми свакако не можемо изаћи из проблема у коме се налазимо. Најгори одговор који човек може да чује, а чујем га често у Министарству, јесте да нешто не можемо да променимо зато што тако никад нисмо радили. Баш зато што није било промена, налазимо се ту где јесмо.

■ *Како ће ићи преговори са Црном Гором, БиХ и Републиком Српском око набавке наоружања и опреме који су нам потребни?*

– Биће то резултат преговора, али верујем и очекујем да ћемо направити адекватан договор и да ћемо обрадовати нашу Војску оним што они сматрају да им је неопходно.

■ *У шта ћемо уложити највише пара када је реч о инвестицијама?*

– Велики новац се троши у систему, а да се практично то и не види. Набавка оклопних точкаша биће нешто видљиво, а дефинитивно је то било неопходно. Такође, и нове савремене беспилотне летелице које ће бити могуће и наоружати, увођење нове пушке, опремање Специјалне бригаде, затим опремање ВМА савременом медицинском техником, па опремање Војне академије, где сваки студент мора имати приступ Интернету, јер је то неопходно за официра 21. века, а ту су и униформе са новом дигиталном шаром, које ће дати савременији изглед нашим војницима...

■ *Какав су очекивања када је реч о усвајању закона из области система одбране који су у скупштинској процедури?*

– Не мислим да ћемо имати било какав проблем у Влади. Напротив, ту заиста имамо подршку. Али парламент је нешто што ме забрињава. Данас је парламент највећа кочница развоја Србије и недопустиво је да сатима и данима слушамо интерне свађе које не воде никаквом решењу.

■ *У контексту нове законске регулативе која ће бити важна за Европу, јесу и закони који третирају цивилну контролу војске?*

– Мислим да је то што имамо добро, али далеко од онога чему тежимо на крају реформе. Трудимо се да наш рад буде максимално транспарентан. Али не мислим да је ниво контроле, пре свега у агенцијама, онолики као што је у свету.

Убеђен сам да је Војска схватила где је њено место у друштву, да је деполитизована и да не постоје злоупотребе нити Војске нити унутар Војске. У оквиру предизборне кампање нисам обилазио војне објекте, нити су ме стра-

начким скуповима пратили генерали, као што су многи пре мене злоупотребљавали војску.

Такође, подсећам и на скорије време, током дешавања на Косову, да официри и подофицири, од којих су многи са Косова, нису направили ниједан погрешан потез. То показује да је наша војска сазрела и постала уређена на начин како то захтева демократско друштво.

■ *Често се политизује питање контроле Војске, а управо скупштински одбор ни изблиза не користи могућност које му закон пружа у тој области?*

– Евидентно је велико непознавање тог питања у нашем политичком естаблишменту,

међу нашим посланицима који не желе да врше надзор, већ хоће да утичу на рад појединих служби и полиције. И при том се занимају за појединачне случајеве, рецимо за рад полиције, јер им је то занимљиво, а не занима их реформа целог система и на који начин се може вршити надзор. Постоји цивилна, парламентарна, извршна контрола, које нису на нивоу на ком треба да буду, али су зато најмање криви Војска и полиција.

■ *Како иде велики извозни посао са Ираком? Опоравља ли се наша наменска индустрија?*

– Очекујем да ће тај посао бити завршен како је уговорен и планиран. У неким фабрикама наменске индустрије које су инсистирале да им држава омогући послове и пласмане, нису схватили да се на стари начин не могу радити нови послови. Напросто, уколико фабрика ради зарад социјале и радника који не обављају посао, а само један део њих ради, онда не можемо бити курентни на тржишту. А новац добијен од великих послова треба искористити за нове и још веће, а не да се потроши за социјална давања.

Још се нисмо озбиљно суочили са проблемом одбрамбене индустрије, а она изишћује озбиљну реформу. Без промена, међутим, не можемо да пратимо савремене трендове на тржишту.

■ Велики проблем система јесу војно-доходовне установе. Без прејудуцирања појединачне судбине, шта се ту може очекивати?

– Ових дана на седници Владе биће донете одлуке којима се решава питање четири војнодоходовне установе. Техничко-ремонтни заводи су неопходни и они ће остати у систему. Али потпуно ми је нелогично да постоје војнодоходовне установе које нас коштају и на крају године узимају новац из буџета. Такође, нелогично је да постоји велика површина земље у Војводини која не доприноси систему, већ ствара губитке. Ту очито неко не функционише домаћински. У најмању руку догађа се нешто што би полиција требало да истражи.

Поновићу, не постоји коначна цена коштања официра, јер ми данас, поред онога што је држава издвајала за школовање, за стипендирање, лечимо из нашег буџета целу породицу сваког официра.

■ Рекли сте после сто дана Владе да сте задовољни радом Министарства. Али да будемо мало отворенији, где су ипак сметње?

– Сметње у раду су пре свега у схватању промена. У том смислу видим отпоре према настојању да се ради нешто што је ново, што је изазов. Када посао постане рутински, то је велики проблем.

Чујем и читам коментаре и питања неких, по мом мишљењу нападних људи, пита зашто се инсистира на енглеском језику, зашто се инсистира на компјутерима. Па то више није питање за систем одбране, то је цивилизацијско питање, као зашто се возимо аутомобилима, а не идемо талигама. Напротив, страхови које имају они који се плаше знања превазилазе њихове могућности за промене.

Оно што смо урадили и започели у прошлој години, што ћемо завршити у овој и оно што планирамо, као што је завршетак базе *Цепотина*, ремонт авиона и други велики пројекти, станови које завршавамо, а који су започети пре две деценије, све то обећава још боље резултате и будуће.

■ Колико Вам функција и позиција истакнутог страначког функционера помаже у обављању дужности министра одбране?

– Свакако да вам је, ако имате одређени ауторитет и изван Министарства, лакше да за своје министарство урадите више. Моје дубоко убеђење је да сам политички слабији, онда би, на пример, наш буџет био више оштећен него што јесте. Такође, и буџет који смо добили део је политичког ауторитета.

■ Али је у медијима и међустраничком препуцавању било напада?

– Пре свега у медијима. Кад анализирам ко је све хтео да буде министар одбране, ко су тајкуни који финансирају странке, како су стекли новац у прошлости и коме сада помажу да буде министар, онда се ствари лако повежу.

Да сам хтео да Министарство купује од добављача који су већ унапред одређени, не бих имао ту врсту напада. Када сам дошао на место министра одбране, постојао је дуг од 2,8 милијарди динара и унапред се знало од кога се купују наоружање и војна опрема. Не дозвољавам да се тако функционише, хоћу да побољшам систем, стандард, квалитет опреме... Нема више дугова, нити куповине по списку продавца, већ на основу потреба Војске. А оно што други нуде је све, само не то.

■ Значи, те Вам критике неће нашкодити?

– Сигурно не. За годину и про нисам чуо ниједну основану критику, иако сам сигуран да постоји. Верујем да смо могли боље.

■ И на крају, обећали сте студентима Војне академије да ће путовати у иностранство? Хоћете ли испунити обећање?

– Сигурно. То је стратешки интерес система одбране. Уколико студенти наше Војне академије не буду могли да путују у свет, да упознају своје колеге и нешто науче, онда ћемо бити у ситуацији у којој смо сада, а то је анксиозност у односу према Европи, коју је изазвала и сама Европа.

Очекујем да се Европа отвори према нама, да можемо да путујемо. Заиста је феноменално када сретнете некога у иностранству ко се школовао, рецимо, у Београду или у бившој Југославији, па говори српски, ко вас цени, воли, уважава...

На путовањима би наши студенти упознали колеге. Можда ће баш неко од тих младих људи бити за двадесет или више година начелник генералштаба. Нема бољег начина за сарадњу, од такве врсте личног контакта какав бисмо успоставили.

За ту идеју имам подршку и од страних амбасадора. Приликом недавне посете Бриселу о томе сам говорио амбасадорима Северноатлантског савета. Та прича их је, чини ми се, највише тргнула, да кажу да можда и не разумеју најбоље Србију! Рекао сам им – како можете да очекујете да вас неко воли, поштује, уважава, ако му не дате да дође код вас! ■

Раденко МУТАВЏИЋ

сарадње, као и у области обуке. Нама је у посети било 45 иностраних делегација. Генералштаб и јединице Војске посетиле су делегације из 28 земаља.

БЕЗБЕДНОСНИ СПОРАЗУМ

Потписан је Споразум о безбедности информација са Северноатлантским савезом, што је предуслов за нашу пуну сарадњу у оквиру Програма Партнерство за мир. У плану је отварање мисије Србије у Бриселу.

ДОНАЦИЈЕ

Министарство одбране добило је донације – за набавку потребног наоружања и војне опреме 500.000 долара од Народне Републике Кине и 600.000 евра од Републике Италије, а та средства ће бити усмерена на послове деминирања.

МИРОВНЕ МИСИЈЕ

Министарство одбране и Војска Србије учествују са 15 представника у три мировне мисије – на Обали Слоноваче, у Конгу и Либерiji.

СТАНОВИ

Број стамбених интересената Министарства одбране и Војске Србије је 21.552. Од тога 14.383 припадника система одбране немају никакав стан. Међу њима је око 10.500 активних припадника Министарства одбране и Војске, а 3.875 пензионера.

РЕГРУТИ

Одзив септембарске генерације регрута за служење војног рока виши је од 92 одсто.

ШКОЛОВАЊЕ

За школовање на Војној академији пријавило се ове године 107 девојака за 30 места, а 320 младића за 90 места, што је десет пута више у односу на 2006, а три пута у односу на прошлу годину. На Академији се школује и 18 студената из Републике Црне Горе и 10 из Босне и Херцеговине. У Министарству одбране Републике Србије образује се 1.211 особа.